

Commissie LNV

Aan de minister van Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit

Plaats en datum: Den Haag, 23 februari 2009
Betreft: Juridisch advies sanering nertsenhoudery
Ons kenmerk: 2009Z02278/2009D08210

In de procedurevergaderingen van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 11 en 17 februari 2009 is gesproken over het inwinnen van juridisch advies vanwege het initiatiefwetsvoorstel van de leden Van Velzen en Waalkens over een verbod op de pelsdierhoudery. De Tweede Kamer heeft bij de stemmingen van donderdag 19 februari 2009 ingestemd met het verzoek van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om hiervoor de parlementair advocaat, mr. R. Polak van het kantoor De Brauw Blackstone Westbroek, in te schakelen.

De commissie heeft ook besloten u te verzoeken om, gelijktijdig met inschakeling van de parlementair advocaat door de Tweede Kamer, de Landsadvocaat te vragen om advies over dezelfde juridische vragen. Deze vragen zijn bijgevoegd. Graag ontvangen de leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het uit te brengen advies van de Landsadvocaat.

Bij dezen breng ik u het verzoek van de commissie over.

Hoogachtend,

De griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Mw. drs. C.J.M. Dortmans

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.lnv@tweedekamer.nl

Juridische vragen aan parlementair advocaat

1. Financiële gevolgen verbod pelsdierhouderij

- Is de wetgever gehouden aan compensatiemaatregelen en zo ja, aan welke? Welke marges worden gehanteerd in het kader van goed bestuur?
- Is het compenseren van welzijnsinvesteringen aan te merken als staatssteun? Zo ja, zijn er manieren om welzijnsinvesteringen die nog gedaan moeten worden de komende jaren te compenseren zonder dat dit als staatssteun wordt aangemerkt?
- De indieners van het initiatiefwetsvoorstel menen dat de nu voor nertsen gebruikte stallen in de toekomst een andere bestemming kunnen krijgen. Daarom scharen zij een verbod op de nertsenhouderij niet onder 'ontneming van eigendom'. Het LEI lijkt hierover anders te denken. Is er sprake van ontneming van eigendom bij het initiatiefwetsvoorstel? Komen nertsenhouders op grond hiervan in aanmerking voor compensatie? Kan dergelijke compensatie als staatssteun worden aangemerkt?
- Is bij de uitkoop van de kokkelvisserij sprake geweest van staatssteun?
- Is het juridisch houdbaar om met een overgangstermijn van tien jaar geen aanvullende financiële compensatie aan nertsenhouders te bieden? Kan aanvullende financiële compensatie door middel van een rechtszaak worden afgedwongen?
- Wat zijn de gevolgen voor de pensioenvoorziening van pelsdierhouders bij een verbod op de pelsdierhouderij?
- Is een afbouwtermijn van tien jaar voldoende om gedane investeringen terug te verdienen? Bij de beantwoording van deze vraag ware aandacht te besteden aan:
 - o Het bepaalde in artikel 1, eerste protocol EVRM en art. 17 Verdrag van Nice;
 - o Het gelijkheidsbeginsel in relatie tot hetgeen is besloten in vergelijkbare ingrepen van overheidswege in bedrijfstakken;
- Tot welke compensatiemaatregelen is de wetgever verplicht als het verbod op de pelsdierhouderij zou ingaan per 2009?
- Indien financiële compensatie wordt opgenomen in het initiatiefwetsvoorstel, welke aspecten zouden dan gecompenseerd dienen te worden (bijvoorbeeld: afwaardering investeringen, restwaarde)?
- Op welke wijze kan worden voorkomen dat bedrijfsmiddelen worden verkocht of hergebruikt, ondanks een eventuele financiële compensatie, zoals is gebeurd bij de kokkelvisserij? Is het mogelijk de bedrijfsmiddelen door de overheid te laten opkopen?
- Bij de afschaffing van de mechanische kokkelvisserij is geen relatie gelegd met specifieke onderdelen ten aanzien van de vergoeding. Is dit een werkbare aanpak gebleken?

2. Rechtspositie ondernemers

- Wat gebeurt er bij een verbod op de pelsdierhouderij met (jonge) ondernemers die recent zijn ingestapt of zijn gestart als vennoot, en in het vennootschap een bedrag hebben ingebracht?
- Met uitvoering van het initiatiefwetsvoorstel zullen ook bedrijven die vóór 17 januari 2008 hebben geïnvesteerd in uitbreiding en nieuwe huisvesting, zonder op die bewuste datum al dieren te hebben, worden uitgesloten voor compensatie. Is dit rechtmatig?

3. Jurisprudentie

- Kunt u inzicht geven in gevoerde juridische procedures en jurisprudentie op het gebied van compensatiebetalingen en het intrekken van vergunningen? Voorbeelden hiervan zijn:

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.lnv@tweedekamer.nl

- Wettelijk verbod op hallucinogene paddenstoelen ('paddo's) per 1 december 2008 (zonder compensatie voor smartshops en kwekers);
- Verbod op fokken van vossen en chinchilla's per 1 april 2008;
- Afschaffing mechanische kokkelvisserij per 1 januari 2005.
- Waarin verschillen bovengenoemde zaken met een verbod op de pelsdierhouderij?
- Waarin verschilt een Nederlands verbod op de nertsenhouderij met het eerdere verbod in het Verenigd Koninkrijk?

4. Onderzoeksrapporten Landbouw Economisch Instituut (LEI), CE Delft en het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR)

- In hoeverre zijn de veronderstellingen uit de onderzoeksrapporten van LEI, CE en het BOR juridisch houdbaar?
- Geven de rapporten een adequaat inzicht in de aard en omvang van de schade die individuele nertsenhouders zullen lijden bij uitvoering van het initiatiefwetsvoorstel?
- Welke elementen uit de rapporten van LEI, CE en het BOR sluiten elkaar uit of zijn aanvullend als het gaat om vormen en uitgangspunten van financiële compensatie (vergoeding pensioenderving, vergoeding inkomstenderving, vergoeding sloopkosten, vergoeding voor gedane of nog te verrichten investeringen voor dierenwelzijn)?
- Bieden de rapporten voldoende steun voor de veronderstelling dat een overgangstermijn van tien jaar kan worden beschouwd als een adequate vergoeding? Bij beantwoording van deze vraag ware onder meer aandacht te besteden aan de 'quick scan' van het LEI uit 2007 'Economische verkenning van sanering van de nertsenhouderij in Nederland'¹.
- In geen van de rapporten wordt ingegaan op de schade die direct toeleverende bedrijven zullen ondervinden bij een verbod op de pelsdierhouderij (bijv. nertsverffabrieken en veevoederfabrieken). In hoeverre zijn schadeclaims door deze bedrijven juridisch houdbaar?
- Is het mogelijk een inschatting te maken van de eventueel claimbare schade op grond van de onderzoeken van LEI, CE Delft en het BOR?

¹ 'Bij geleidelijke afbouw zal de positie van deze bedrijven in de totale kolom in een overgangssituatie naar definitief verbod niet rooskleurig zijn. Personeel zal bijvoorbeeld vertrekken als ze kansen buiten de sector zien, veevoerfabrieken stoppen mogelijk eerder dan bedrijven waardoor geen aanvoer van voer meer mogelijk is en pelsdierenhouders eerder gedwongen worden te stoppen. Dit geldt ook voor de overige toeleveranciers. Reparaties aan specialistische apparatuur wordt daardoor moeilijk. Tenslotte zullen bedrijven met bedrijfshoofden met een leeftijd tussen 55 en 65 jaar schade lijden omdat het pelsdierbedrijf niet meer te verkopen is en de waarde van het bedrijf fors afneemt waardoor de pensioenvoorziening vervalt' (p. 19 en 21-22).